

Προλογικό σημείωμα των επιμελητών του τόμου

Τα Πρακτικά του 8ου Ψυχαναλυτικού Συμποσίου των Δελφών, που πραγματοποιήθηκε το 2013 με θέμα «Ο Πατέρας», περιλαμβάνουν πολλές και ενδιαφέρουσες εργασίες από Έλληνες και ξένους ομιλητές διεθνούς κύρους, γύρω από την προβληματική της έννοιας του πατέρα στην ψυχανάλυση. Η θεματική αυτή αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο στο θεωρητικό οικοδόμημα της ψυχανάλυσης, εφόσον η μορφή του πατέρα ως «φέροντα τον νόμο» εξαρχής συνδέθηκε με την ένταξη στον πολιτισμό και την κοινωνία, αλλά παράλληλα, μέσω της λειτουργίας του τρίτου, συνδέθηκε επίσης με τη διεργασία της υποκειμενοποίησης του ανθρώπινου όντος. Ο αναγνώστης θα έχει την ευκαιρία να συναντήσει αυτά τα κείμενα στις σελίδες του βιβλίου. Αξίζει επίσης να σημειώσουμε ότι χαρακτηριστικό αυτού του συμποσίου ήταν και η συμμετοχή σημαντικών και αναγνωρισμένων Ελλήνων ψυχαναλυτών της αλλοδαπής.

Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί η χρονική συγκυρία κατά την οποία επιλέχθηκε από τους διοργανωτές αυτή η θεματική. Το συμπόσιο πραγματοποιήθηκε το 2013, σε μια κοινωνικά δύσκολη περίοδο για τη χώρα, και σηματοδοτήθηκε και από τη χρονική συγκυρία που ο ιδρυτής του θεσμού του Ψυχαναλυτικού Συμποσίου των Δελφών Πέτρος Χαρτοκόλλης είχε ήδη αποσυρθεί από την ενεργό δράση. Στην έναρξη του συμποσίου, η πρόεδρος του Εύη Ζαχαρακοπούλου διάβασε επιστολή του Πέτρου Χαρτοκόλλη, ο οποίος είχε μεταβεί λίγους μήνες νωρίτερα κοντά στην οικογένειά του στις ΗΠΑ, και μας έστειλε από εκεί τη σκέψη του και τις ευχές του για την ευόδωση του συμποσίου. Ο «πατέρας» του συμποσίου, μέσω της επιστολής του, κήρυξε την έναρξη των εργασιών. Λίγους μήνες αργότερα, ο Πέτρος Χαρτοκόλλης αποχώρησε οριστικά από κοντά μας. Το Σωματείο «Φίλοι του Διεθνούς Ψυχαναλυτικού Συμποσίου Δελφών» θα προσπαθήσει να διατηρηθεί άφθαρτη και συνεχώς ανανεούμενη η κληρονομιά που μας παραδόθηκε.

Το Ψυχαναλυτικό Συμπόσιο των Δελφών έχει ζωή σαράντα περίπου χρόνων και έχει κατακτήσει, ύστερα από οκτώ παρουσίες, το κύρος ενός σημαντικού θεσμού στον διεθνή ψυχαναλυτικό χώρο. Διεξάγεται στα Διεθνές Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών κάθε τέσσερα χρόνια. Πρόκειται για μια προσπάθεια που ξεκίνησε από το Σωματείο «Φίλοι του Διεθνούς Ψυχαναλυτικού Συμποσίου Δελφών», την Ψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Πατρών, όπου διετέλεσαν καθηγητές ο Πέτρος Χαρτοκόλλης και η Σταυρούλα Μπεράτη, την Καναδική Ψυχαναλυτική Εταιρεία και την Ελληνική Ψυχαναλυτική Εταιρεία. Στη συνέχεια, λόγω αλλαγών που προέκυψαν από την αναπόφευκτη μετακίνηση της έδρας από την Πάτρα στην Αθήνα, το Συμπόσιο διοργανώνεται από το Σωματείο «Φίλοι του Διεθνούς Ψυχαναλυτικού Συμποσίου Δελφών» και τελεί υπό την αιγίδα της Ελληνικής Ψυχαναλυτικής Εταιρείας, της Ευρωπαϊκής Ψυχαναλυτικής Ένωσης (EPE) και της Διεθνούς Ψυχαναλυτικής Ένωσης (IPA).

Οι θεματικές ενότητες οι οποίες επιλέγονται συνδέουν την αρχαία ελληνική παράδοση με την ψυχανάλυση τονίζοντας τον δεσμό ανάμεσα στις δύο, και κυρίως τη συνάντηση της ψυχαναλυτικής θεωρίας με την ελληνική μυθολογία, και

προκαλούν το έντονο ενδιαφέρον ψυχαναλυτών διεθνούς κύρους. Η συμμετοχή διανοητών από όλα τα σημεία τον πλανήτη συνεχίζει την αρχαία παράδοση του συναπαντήματος ανθρώπων απ' όλο τον κόσμο στον τόπο με την αρχαιότερη γραπτή εμφάνιση τον παραγγέλματος «Γνώθι σε-αυτόν», που θεμελιώνει του ανθρωπισμό και την ψυχανάλυση. Έτσι, ευοδώνεται η πρόθεση των διοργανωτών να κρατήσουν ζωντανή και να εμπλουτίσουν την επιστημονική και πολιτιστική σχέση της ψυχαναλυτικής σκέψης με τον πνευματικό πλούτο της ελληνικής αρχαιότητας, πλαισιωμένη με τη συμβολή της παγκόσμιας Ψυχαναλυτικής κοινότητας.

Οι επιμελητές της έκδοσης

ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΑΖΑΡΙΔΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΧΑΤΖΗΑΝΔΡΕΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κ. Μπαζαρίδης, Μ. Χατζηανδρέου: Προλογικό σημείωμα των επιμελητών του τόμου

Κ. Μπαζαρίδης: Μιλώντας για τον πατέρα

Κατάλογος συγγραφέων

A. Ψυχανάλυση – Τραγωδία

Ν. Τζαβάρας: Για τον πατέρα – Εισαγωγή

Σ. Μπεράτη: Εισαγωγική ομιλία

Ν. Τζαβάρας: Ο Οιδίπους ως πατέρας

B. Μετασηματισμοί πατρικής εικόνας

Amati-Mehler: Τα πεπρωμένα της πατρότητας

Σ. Μπεράτη: Σχολιασμός του κειμένου της Jacqueline

Amati-Mehler «Τα πεπρωμένα της πατρότητας»

C. Stoloff: Για την πατρική λειτουργία

Σ. Σαββόπουλος: Η πατρική λειτουργία στον σύγχρονο κόσμο και τη μυθολογία – Σχολιασμός του κειμένου του Jean-Claude Stoloff «Για την πατρική λειτουργία» ο pateras

Γ. Μύθος, λογοτεχνία

L. Eiziric: Ο πατέρας: μυθολογία, ποίηση, ψυχανάλυση

Herzog: Ο χρόνος, η πατρότητα και Το μαγικό βουνό

Σ. Μανωλόπουλος: Σχολιασμός του κειμένου του James Herzog «Ο χρόνος, η πατρότητα και Το μαγικό βουνό»

Δ. Διαδρομές πατρότητας

Μ. Περρή: Ένα δύσβατο μονοπάτι

Ε. Ζαχαρακοπούλου: Λάιος, ο πατέρας του Οιδίποδα

Ε. Ο πατέρας στην κλινική πράξη

Π. Αλούπης: «Ο μελαγχολικός πατέρας»

Καψαμπέλης: Ο πατέρας, αντίληψη και παράσταση. Ζητήματα σχετικά με την σύγχρονη κλινική πρακτική

Μ. Χατζηανδρέου: Σε αναζήτηση του πατέρα. Το θέμα της τριαδικότητας στην οριακή παθολογία

ΣΤ. Nietzsche – ψυχανάλυση ο pateras

Ν. Τζαβάρας: Nietzsche – ψυχανάλυση: αρχικές σκέψεις

Α. Αλεξανδρίδης: Θεός και φύση στο έργο του Nietzsche

Λαμνίδης: Είναι ο «αντι-επιστημονικός» Nietzsche μια «απωθημένη» πλευρά της ψυχανάλυσης;

Χ. Γιαννουλάκη: Nietzsche και Freud: μουσική και γλώσσα

Ζ. Ο πατέρας, η μητέρα και ο άλλος

Μ. Παπαγεωργίου: Αγάπη πατέρα και κόρης: επιθυμία και ταυτίσεις

Ν. Πάνιτς: Ο πατέρας στη λειτουργία του «συγκρατείν» της μητέρας

Φ. Μπόμπος: Πατέρας – μητέρα

Η. Αναζητώντας την πατρική αναπαράσταση

Κ. Συνοδινού: Η συμβολοποιητική λειτουργία του πατέρα στο κείμενο του Freud «Διαταραχή μνήμης στην Ακρόπολη»

Δ. Ναζίρη: Το ζήτημα του τρίτου σε ομοφυλόφιλους γονείς

Θ. Ο πατέρας στην παιδική και εφηβική ηλικία

Α. Σκούλικα: Οι προμορφές του πατρικού μορφοειδώλου και η τριαδικότητα

Ό. Μαράτου: Το παιδί, η μητέρα και ο πατέρας: περί τριαδικότητας και πατρικής λειτουργίας στην ανάπτυξη

Χ. Ζερβής: Ο παρών ή απών πατέρας απέναντι στην έμφυλη υποκειμενοποίηση του εφήβου